

Metsänomistajat

Luonnonhoidon ja ekosysteemipalvelujen edistäminen Savotan arjessa

Saara Koskinen, luonnonhoidon erityisasiantuntija

MHY Savotta / 12.2.2024

MHY Savotta, strategian uusiminen syksyllä 2021:

Metsänomistaja-
kunnan
erilaistuminen

Ilmaston
muutos

"Vihreät
arvot"

Hiilinielut

Hiilikompensaatio

monimuotoisuus

luontoarvot.fi

metsän
muita
arvoja

ekosysteemipalvelujen
tuotteistaminen

miten
luonnonhoitotoimet
muutetaan
euroiksi?

FSC-
pilotti

???

Strategian jalkautuminen toimintasuunnitelmaan ja toimintaan

**”Savotan metsänomistajien vihreä kulta palvelee ihmisten, ilmaston
sekä luonnon monimuotoisuuden kokonaisuutta”**

1. Aktiivisuus puumarkkinoilla
2. Asiakaslähtöinen palvelumyynti
3. Myynnin ja markkinoinnin segmentointi
- 4. Ympäristöarvojen ja luonnonhoidon palvelut**

Strategian jalkautuminen toimintasuunnitelmaan ja toimintaan

Ympäristöarvojen ja luonnonhoidon palvelut:

- Luonnonhoidon erityisasiantuntijan resurssi luonnonhoitopalveluihin ja neuvontaan ✓
- Aktiivista kohteiden kartoitusta ja toteuttamista ✓
- Ympäristötukien laadinta, luonnonhoitohankkeet, METSO- ja HELMI-ohjelmat ✓
- Luonnonhoidon palveluiden kehittäminen ja tuotteistaminen ✓
- Erityismetsäsuunnitelmat (riista-, FSC- jne.) ✓
- Koulutukset koko henkilöstölle, ml. metsurit ja yrittäjät ✓
- Jokapäiväistä, aktiivista toimintaa jokaisella toimihenkilöllä => yleisen hyväksynnän puolesta/ tuemme yhdessä asetettuja tavoitteita moniarvoisesti jäsentemme eduksi ✓
- Mhy Savotta mukana metsänhoitoyhdistyksien FSC-pilotoinnissa ✓

Kasvatushakkuut (ensiharvennus, muu harvennus ja poimintahakkuu) (X)

Säästetään riistatiheikköjä Jätetään käsittelyn ulkopuolelle pieniä puustoryhmiä, jotka tuovat suojaa ja ravintoa eläimille, erityisesti linnuille. Hehtaarille sopii 4-5 riistatiheikköä, jotka jätetään ennakoon raivaamatta sekä harventamatta hakkuussa.	☐
Säilytetään sekapuustoisuus Tavoitteena mänty-kuusi sekoitus sekä 10-20 % lehtipuusekoitus havupuuvaltaisilla kohteilla	☐
Ylläpidetään puulajimäärää Käsittelyn jälkeen metsikköön jää kasvamaan yhtä monta puulajia kuin siellä oli ennen hoidon aloitusta	☐
Vaihdellaan harvennusvoimakkuutta Tasaisen harvennuksen sijaan tehdään tiheydeltään vaihtelevaa harvennusta, jossa jätetään muutamia harventamattomia ja raivaamattomia kohtia sekä toisaalla poistetaan puuryhmiä. Vaihtelu monipuolistaa kasvamaan jäävän metsän rakennetta ja parantaa luontaisen uudistumisen mahdollisuuksia. Ei vaikuta harvennuksesta tulevaan kertymään.	☐
Kierretään vaikeat ja vähäarvoiset kohteet Esim. jyrkät rinteet, kivikkoiset alueet ja pehmeät, koneita huonosti kantavat maaston kohteet jätetään käsittelyn ulkopuolelle. Tuotonmenetykset hakkuussa ovat näillä kohteilla yleensä pieniä. Alueet soveltuvat parhaiten säästöpuuryhmien keskittymiksi ja riistatiheiköiksi.	☐
Jätetään säästöpuuryhmiä Säästöpuut ovat eläviä puita, jotka säästetään pysyvästi. Niiden annetaan kasvaa, kuolla ja lahota metsään. Tavoitteena on ylläpitää vanhojen ja lahon puun määrää. Harvennushakkuun yhteydessä valitut säästöpuuryhmät helpottavat säästöpuuvalintaa päätehakkuussa. Säästöpuuryhmä merkitään hakkuussa maastoon tekopötkelöillä tai harventamalla sen ympäriltä tavanomaista voimakkaammin.	☐
Säästetään lahoppuit Metsänkäsittelyssä säästetään lahoppuit, erityisesti järeät rungot. Järeät pitkälle lahonneet rungot kierretään. Tuoreet järeät lahoppuit siirretään pois tieltä.	☐
Tehdään tekopötkelöitä Kasvatushakkuissa tehdään 2-5 tekopötkelöä hehtaaria kohden. Suositaan lehtipuita. Tuovat metsään järeää pystylahoppuita, joka hyödyttää monia kuolleessa puussa eläviä lajeja sekä kolopesijöitä.	☐
Jätetään vesien varsille suojavyöhykkeet Suojavyöhyke jätetään käsittelyn ulkopuolelle	☐
Jätetään soiden reunoille vaihtumisyvyöhykkeet Säilytetään suon ja kangasmetsän rajalla puuston kerroksellisuus, alikasvospuut ja pensaat - tavoitteena on että puusto pienenee suota kohti mentäessä. Hyödyttää niin kangasmetsän kuin suon lajistoa.	☐
Edistetään luontoarvoja peltojen reunavyöhykkeillä Päättävänä on puu- ja pensaskerroksen monikerroksisuuden lisääminen ja lajistollisen monimuotoisuuden säilyttäminen. Kiviröykkiöt ja kiviadat perataan paljaksi puustosta ja pensaikosta.	☐

Vapaaehtoisten suojeluvaihtoehtojen edistäminen metsänhoitoyhdistyksessä

- ympäristötuki, METSO- ja HELMI-ohjelmat

1. MIKSI?

- vaikutetaan metsäluonnon monimuotoisuuden säilymiseen ja kehittymiseen
- tuotetaan monipuolisia palveluja erilaisten metsänomistajien tarpeisiin
- esitellään metsänomistajille aktiivisesti erilaisia näkemyksiä ja vaihtoehtoja
- imago?

2. HAASTEITA?

- kuinka saada ympäristötukien valmistelu ja muu METSO-ohjelman edistäminen taloudellisesti kannattavaksi toiminnaksi/tuotteistaminen
- henkilöresurssointi, osaamisen varmistaminen
- sisäinen tiedonkulku

Mhy Savotan METSO-kohteita 2022-2023

- Toiminta-alueena Pohjois-Savon koillis- ja pohjoisosat: ”Kuopion korkeudelta Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan rajoille”
- Kohteet pääasiassa ympäristötukikohteita, noin 50 kpl
- 4-5 välitettyä pysyvän suojelun kohdetta
- 2-3 välitettyä soiden ja lähteiden ennallistamiskohdetta

Kuva: kevään 2022 ensimmäinen ympäristötukikohde: puro, lehto, vanha kangasmetsä (Saara Koskinen)

METSO-kohteita 2022-2023

- Ympäristötukikohteista suurin osa muodostuu pienvesien ympärille
- Elinympäristöinä yleisimmin purot, norot, lähteet, lehdot sekä runsaslahopuustoiset vanhat kangasmetsät

Kuvat: vasemmalla puro ja oikealla vuonna 2021 ennallistetun lähteen lasku-uoma. Alueella tihkupintoja. Tuore lehto. (Saara Koskinen)

METSO-kohteita 2022-2023

Kuvat: puro/metsäkortekorpi (Saara Koskinen)

12.2.2024

METSO-kohteita 2022-2023

Kuvat: alle 0,5 hehtaarin lampi ympäristöineen ja pieni lähteensilmä lasku-uomineen (Saara Koskinen)

12.2.2024

METSO-kohteita 2022-2023

Kuvat: tuore lehto kevät-asussa ja purovarren kostea lehto
(Saara Koskinen)

12.2.2024

Mhy Savotan METSO-kohteita 2022-2023

Kuvat: lahoppuustoa puronvarrella ja kirjanpainajatuho
(Saara Koskinen)

12.2.2024

METSO-kohteita 2022-2023

Harvemmin vastaan tulleita kohteita ovat olleet rehevät korvet, jyrkänteet, metsäiset kallioalueet sekä puustoiset perinnebiotoopit

Kuva: kuru (Saara Koskinen)

12.2.2024

METSO-kohteita 2022-2023

Kuvat: tervaleppäkorpi (Saara Koskinen)

METSO-kohteita 2022-2023

Kuvat: puustoinen kalliometsä, jyrkänne (Saara Koskinen)

METSO-kohteita 2022-2023

Kuvat: puustoisia perinnebiotooppeja/tuoreita lehtoja (Saara Koskinen)

12.2.2024

Kehitettävää:

METKA

- suometsänhoidon tukien hyödyntäminen: tuotteistaminen
- luonnonhoitotöiden suunnittelu ja toteutus (lähteiden, purojen, lehtojen kunnostus, ojitusten ennallistaminen)
- kulotus: tuotteistaminen, hinnoittelu
- ympäristötukien valmistelu laajenee?

ENNALLISTAMISHANKKEET

EKOLOGINEN KOMPENSAATIO/LUONTOARVOMARKKINAT?

???

Kuva: ennallistettava lähteen laskuoja (Kuva: Saara Koskinen)

Kiitos!

12.2.2024

Kuva: Riitta Pääkkö